STEFA JURKIĆ:

BLAŽENA IMELDA LAMBERTINI DOMINIKANKA

1321—1333

19321

BLAŽENA IMELDA LAMBERTINI
DOMINIKANKA

STEFA JURKIĆ

BLAŽENA IMELDA LAMBERTINI

DOMINIKANKA

1321—1333

ILUSTROVAO GABRIEL JURKIĆ

ZAGREB 1929

[illegible] „DUH. ŽIVOTA“ SAM. DOMINIKANACA

BLAŽENA IMELDA LAMBERTINI
DOMINIKANKA

STEFA JURKIĆ

BLAŽENA IMELDA LAMBERTINI

DOMINIKANKA

1321—1333

ILUSTROVAO GABRIEL JURKIĆ

ZAGREB 1929

IZDANJE „DUH. ŽIVOTA“ SAM. DOMINIKANACA

TISKARA BRAĆA KRALJ, ZAGREB

Audi filia, et vide, et inelina
Aurem tuam: et obliviscere populum
tuum, et domum patris tui!
Et concupiscet rex decorem tuum.

Slušaj kćeri i gledaj i prikloni uho
svoje; i zaboravi narod svoj i
dom oca svoga!
Onda će kralj zaiskati ljepotu tvoju.

Ps. 44. 11.

ELDA

Slušaj kćeri i gledaj ....

olonja slavi Uzašašće Gospodinovo. Sva zvona zvone: jakoj, svečanoj tutnjavi velikih zvona pridružuje se veselo zveckanje malih zvonca, zanjihanih po kampanilima kapelica i manjih crkava.

Dobro znadu vjernici Bolonje, da Gospodin nije ostavio zemlju, kad je uzašao na nebo; tvrdo vjeruju vjernici bolonjski, da Gospodin stanuje u njihovim crkvama. Cijela je Bologna na nogama. Svi hrle u crkve, da se zahvale Bogu svome, što je eto ostao u njihovoj sredini. I za mir da mu zahvale. Samo za jedan čas mira u ovim burnim vremenima godine 1326, kad se ne zna, što donosi sutrašnji dan.

I dom grofa Edgara Lambertinija ostao je prazan. Samo je u njemu petgodišnja

Imelda, koju svi zovu »Belda«, i stara služavka Mandina.

Tužna je mala Belda, da i ona nije s ocem i s majkom pošla u crkvu. O — zna mala Belda, zašto danas tako dugo i tako svečano zvona zvone, i što se danas slavi po crkvama. Pa bila bi pošla i ona u crkvu, da nije tek prebolila tešku dječju bolest.

Cijela njezina malena spodoba sva je utonula u slušanje. Velike smeđe oči traže kroz stakalca prozora kupole crkava, koje se uzdižu nad sva druga zdanja. S kupola zaplovi dječji pogled u vedra, plava nebesa.

»Mandina, slušaj, je li tebi žao, da nisi mogla poći u crkvu?«

Stara Mandina već slabo čuje, pa se primakne bliže.

»Što veliš Belda, draga moja mala?«

»Pitam te Mandina, je li ti žao, da ne možeš danas u crkvu?«

»Da, da, žao mi je, nego da mi je žao. Ali eto, noge, noge, moje su noge već slabe, izdale su!«

»Mandina!« — znaš — ja znadem, što danas svećenik čita u evanđelju. Jučer mi je

rekao ujak Egidije. A sve sam upamtila. Slušaj Mandino!«

I polagano i glasno, da ju stara Mandina dobro čuje, počela je ozbiljnim licem da govori mala Belda:

»U ono vrijeme javi se Isus jedanaestorici apostola, kad sjeđahu za stolom i prekori ih — — — —«

Kad su mala usta izgovarala riječi:

»I Gospod Isus, pošto im je govorio, uzađe na nebo...« velike i smeđe oči napuniše se suzama, i Belda nije mogla da dovrši.

Starica je u čudu gledala malenu petgodišnju djevojčicu, koja je tako dobro upamtila evanđelje Uzašašća.

I to maleno dijete progovori sada kroz suze:

»Znaš Mandino, da sam ja bila onda tamo, pa da sam gledala, kako se Isus gubi i gubi u oblacima, ja bi bila umrla od žalosti... I onda bi odma, odma bi onda opet bila uz Isusa...«

»Čudnovato dijete — čudnovato«, prošapta starica i prekrsti ruke u krilu.

»Mandina — slušaj — je li, kad otac i majka i svi drugi dođu kući, oni će imati Isusa u srcu!? — Je li? Oni su danas išli na Pričest.«

Veseo sjaj zablista u Beldinim velikim i sjajnim očima i zaplješće rukama ne očekujući staričina odgovora. Onda poleti do vrata, ali se opet povrati.

»Ne, još se dugo ne će povratiti, je li Mandina? A mi — mi ćemo se sada moliti.«

Kleče pred staricu i u njezinom krilu sklopi svoje male ruke. Stara Mandina nije mogla da više kleči, jer su je boljela koljena.

— — — — — —

Tako ih zatekoše Donna Castora, Beldina majka i njezin brat dominikanac fra Egidije, kad su se povratili iz crkve. Grof Egano ostao je s prijateljima i znancima dolje u dvorani; imali su važne razgovore. Kako je grof Egano rijetko sada boravio u Bologni, svi su jedva dočekali, da se s njime o koječemu zdogovore.

Premda je mala Belda čula, da je netko unišao u sobu, nije prekinula molitve i nije svrnula pogleda.

Donna Castora i fra Egidije čekali su šuteći, dok stara Mandina ponovi molitvu, koju je predmolila mala Belda.

Istom kad se je s velikom pobožnošću prekrstila, poleti Belda majci u susret. Donna Castora ogrli Beldu. Kad je sjela i uzela malu u krilo, prikloni Belda glavicu na majčine grudi.

»Počekaj majko, da nešto kažem dragom Isusu.«

I tiho, tiho je šaptala nešto, što ni majka ni fra Egidije nisu mogli da čuju.

Suza jedna pojavi se u oku gospođe Castore, kao da je osjećala, da već sada sva ljubav njezinog djeteta pripada onom sakrivenom Bogu u njezinom srcu. Fra Egidije je opazio tu suzu u sestrinim očima, za to je rekao:

»Raduj se Castora, moraš da se raduješ, da ti je Bog udijelio sreću, da odgajaš takvog anđela.«

Castora ogrli i poljubi svoju Beldu i nasmiješi se:

»Slušaj Belda; sad ću ti pričati, kako je bilo u crkvi.«

»Majčice, samo neka mi prije ujak Egidije ispriča ono, što mi je jučer obećao.«

»Zbilja, sjećam se, mala Belda. Obećao sam, da ću ti pričati o čudesnoj zgodi, što se dogodila pred jedno pola stoljeća u jednoj od naših crkava u Portugalu. I upravo na današnji dan, na dan Uzašašća!«

»O pričaj, pričaj, molim te«, i smeđe oči Beldine nestrpljivo se zagledaše u mudro obličje dominikanca fra Egidija. Donna Castora privije dijete još jače k sebi i kimne bratu glavom.

»Dakle — slušaš li, mala Belda? — U gradu Santarenu u Portugalu živio je svet dominikanac, koji se je zvao Bernard de Morlaas. On je bio i učitelj u samostanskoj školi. Dva dječaka iz ugledne porodice stanovali su dosta udaljeno od dominikanskog samostana, pa su zato svaki dan sobom donosili ručak u školu: većinom kruha i voća. S dana u dan, uvijek u isto vrijeme, polazili bi dječaci s jelom u kapelu, koja je bila odijeljena od samostana.«

Pogled male Belde prekri začuđenje: »U kapelu su nosili jelo?« prošapta.

»Da, u kapelu Belda! Moraš da znadeš, da je u toj kapeli bila slika Madone sa božanskim djetetom. Ova dva dječaka tako su zavoljeli malog Isusa u Gospinom naručju, da su mu govorili, s njime razgovarali, kao da je živ. Sada slušaj Belda. Jednog dana oba dječaka pozovu božansko dijete, da siđe i da podijeli s njima ručak.«

Fra Egidije prekine na čas pričanje, a mala Belda, sva uzrujana, siđe sa majčinog krila i primaknu se bliže ujaku. U očima njezinim bilo je toliko svetog žara i ozbiljnosti, a male je ruke čvrsto pritisla na grudi.

»Jest Belda, dječaci su uistinu zamolili malog Isusa na slici, da siđe i da podijeli s njima objed.«

Fra Egidije opet zastane u pričanju, a mala Belda nemoćno spusti ruke i sva u očekivanju još više rastvori svoje smeđe oči.

»I dogodilo se je veliko čudo: mali Isus ostavi naručje svoje majke i nečujno se spusti dolje. Sjeo je među dječake, govorio je i pio je s njima. U večer toga dana pričali su dječaci doma svojim roditeljima o čudu, ali ovi im nisu vjerovali. Sutradan su to isto

pričali svome učitelju. Bernard de Morlaas htio je da se uvjeri o istinitosti njihovoga pričanja i pošao je za njima u kapelu. Skriven je motrio i vidio je sve, ali je šutio i čekao.«

Fra Egidije zašuti na čas, a onda nastavi:

»Jednoga dana potužiše se dječaci svome učitelju, kako božansko dijete uvijek uzima, a nikada ništa ne daje, a oni se ne usuđuju, da štogod zatraže. Učitelj Bernard ih naputi, da od maloga Isusa zaištu kakov zalog njegove ljubavi. Čim je slijedećega dana božanski dječak opet sišao k njima, zatraže dječaci, kako ih je naputio učitelj. Mali Isus pozove ih na to u dom Oca svojega.«

Fra Egidije ponovno prekine pričanje i začuđeno se zagleda u neobično držanje Beldino. Ruke je bila raširila i činilo se, kao da joj nekakovo svijetlo sja oko male glave.

»Kad su dječaci kazali učitelju, Bernardo je odmah shvatio, što je božanski dječak htio, da time kaže. Dječacima reče, da ih on ne može da pusti same, pa zato neka njih obojica zamole maloga Isusa, da pozove i njihovog učitelja. Božansko dijete je rado

pristalo, a onda utanači s dječacima dan tog čudesnoga puta: upravo današnji dan, dan Uzašašća!«

Fra Egidije nastavi:

»S dubokom slutnjom u duši, a još dubljim žarom u srcu pripravljao je Bernard svoje učenike na prvu svetu pričest kao pravu poputbinu za zbiljski put u nebo. U tom žaru priprave i iščekivanja prođoše dani, i svanu dan Uzašašća Gospodinova. U doba, kada u kapeli nije bilo nijednoga vjernika, služio je Bernard svoju misu. Oba dječaka, obučena u odijelo dominikanske braće, posluživali su ga kod sv. mise. Kad su se pričestili i kad je misa bila gotova, sva trojica klekoše na podnožje oltara.«

Od velikoga uzbuđenja Belda je tako problijedila, da je fra Egidije naglo prekinuo. Donna Castora klikne u strahu: »Belda!«

Beldino lice naglo porumeni, u očima zasja velika radost i svijetlo.

»Je li, ja znam, mali Isus nije ih prevario, on ih je odveo u nebo!«

»Da«, tiho nastavi fra Egidije, »kad su braća iza nekog vremena unišla u crkvu, našli su ih svu trojicu sa sklopljenim rukama i nasmiješena lica. Bili su mrtvi i ukočeni.«

— — — — — — — — — — — — —

»Kako su bili sretni!« prošapta Belda i spusti glavu. U to stupi na vrata grof Egano Lambertini. Mala se Belda okrene i potrči u susret ocu.

IMELDA

. . . . i prikloni uho svoje; . . . .

Kako je porodica Lambertini često sprovodila najtoplije ljetne mjesece na svom imanju u Poggiorenatico nedaleko Bolonje, morala je i Imelda da za neko vrijeme ostavi svoje drage bolonjske crkve i samostane. Imeldi je sada devet godina, za svoju dobu neobično je mudra i ozbiljna, pa ju zato više ne zovu Belda.

Vrt u Poggiorenatico bio je prava šuma sa mnogo velikih debla. Na jednom od tih debla uredila je Imelda svoj oltarić i tu je najradije boravila. I ako je i tu njezina mala

duša mogla da govori s Bogom svojim, misao i čežnja njezina tražile su tišinu i polutamu bolonjskih crkava. Kad bi se, moleći, zagledala u lisnato granje, kroz koje je provirivalo mudro nebo, iskrsnula bi joj pred oči šarena stakla prozora u Sv. Dominiku, a slušajući pjev i cvrkut ptica, živo se sjećala skladnog pjevanja sestara dominikanki u samostanu sv. Agneze ili sv. Marije Magdalene.

Mnogo je bilo buke i vike i smijeha i razgovora sada u kući Imeldinih roditelja. Polubrat Guido oženio se je s Pinom Malavolti, koja je opet imala mnogo rodbine. I tako je kuća uvijek puna. Svi su volili Imeldu, premda su osjećali, da njezina mala duša boravi daleko od njih i da srce njezino kuca neprestano za nebo. Osobito se je sada Donna Castora više nego ikada priljubila uz svoju jedinicu, kao da je slutila, da će ju skoro izgubiti.

Koliko je puta iza koje masline u vrtu promatrala lice svoga djeteta, koje se je u molitvi sjalo nadzemaljskom ljepotom. I u sred noći ustajala bi Donna Castora, da se

tiho odšulja do male sobice, gdje je spavala Imelda. Prisluškivala je u noćnoj tišini uzdahe i pjev svog djeteta, što je svom dušom čeznulo za Bogom svojim.

Mala Imelda znala je sve molitve i psalme, što ih pjevaju i mole sestre dominikanke. Pošto bi u večer bila zapriječena, spojila je ona i večernju i ponoćnu pobožnost u jedno. Kad bi se u sred noćne tišine iz Imeldine sobe začuo tihi pjev, Donna Castora bi klekla pred vratima i tako isto tiho pratila bi svoje dijete, pjevajući onu divnu molitvu: »Salve Regina« . . .

»O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!« . . . dovršio bi dječji glas, a Donna Castora opet bi se tiho odšuljala hodnikom, noseći u duši veliku radost, radi preodabranja svoga djeteta, pomiješanu dubokom tugom. Zato bi njezine usne prošaptale: »Neka bude volja tvoja, o Gospode!«

Jednoga popodneva, kad je sunce grijalo i pripicalo, Imelda je bila u vrtu i molila se pred svojim oltarićem. Žarki sunčevi traci probijali su kroz rijetke krošnje maslina i upravo su nemilosrdno pekli onu malu glavu,

sa tamnim vlasima. Ali, Imelda se nije pomicala u sjenu. Njezine smeđe oči gledaju na slici križ, na kome smrtnu muku muči Bog-Čovjek. Što je ovo sunce, što pali i žeže, prema onoj strašnoj muci na križu!?...

Sumornu tišinu ljetnog popodneva naglo prekine vriska i vika. Imelda se trzne. Prene se iz razmatranja i prisluhne. Vika je dopirala upravo iz njihovog dvorišta. U bijesnim povicima prepozna i glasove: to su Pietrino i Michele, dječaci, koji su bili u službi kod porodice Lambertini.

Imelda učini znak križa i pođe prema dvorištu.

Pravo je pogodila: Pietrino je navalio na manjega i slabijega Michele, koji se je bijesno branio, vrišteći i proklinjući. Pietrino je mlatio i udarao, gdjegod je samo dospio i izgovarao je užasne kletve.

»Pietrino — Michele — što to radite!«

Na ovaj nježni i zvonasti glas prestade tučnjava, obadvojica se prenuše i zagledaše.

Mala Imelda stupila je upravo među njih. U očima su joj zasjale suze.

Pietrino skrije brzo ruke za leđa, a Michele od slabosti sjede na zemlju.

»Što ste to radili, što ste to radili! — Ti Pietrino i ti Michele! A o Uskrsu ste se pričestili! Sad ste otjerali Isusa iz vašeg srca —...«

Imelda zaplače i spusti se na kamenu klupu. Obadvojica dječaka ponikoše glavama i šuteći se udaljiše.

Još je Imelda na klupi tiho plakala, kad je u dvorište stupio njezin stric, dominikanac fra Guglielmo.

»Imelda moja, a gdje si?! Već sam te dugo i svuda tražio!«

Na taj glas Imeldino zaplakano lice zasja se od radosti. Stric Guglielmo! O sada će opet biti pričanja o samostanima i njezinim dragim crkvama u Bolonji. Njezine još vlažne oči, zagledaju se u strica Guglielma.

»Imelda mala, ti si plakala. Tko je ražalostio moju malu Imeldu? A što ti se dogodilo? i fra Guglielmo sjedne na kamenu klupu i uzme Imeldinu malu ruku, a Imelda tihim glasom ispriča stricu događaj.

»Reci, fra Guglielmo, znaš li ti, zašto su

ljudi takovi? Kako mogu biti tako nezahvalni prema svome Bogu? Kako mogu otjerati Boga svoga, kad se je On udostojao da dođe u njihovu dušu? Reci, kako, reci!?«

Fra Guglielmo spusti ruku na malu glavu svoje tužne nećakinje i poče da joj dokazuje, kako su ljudi slabi, nepostojani stvorovi i kako više puta nema ni zle namjere u njihovim grijesima.

Ali Imelda se nije mogla danas da utješi.

»A Isus je ipak onako strašno za nas trpio! Ne, ne, ja to ne ću nikada razumjeti. Kako, kako mogu ljudi, da prime Boga u dušu i onda ga opet istjeraju!«

Fra Guglielmo se mučio, da bi umirio svoju malu Imeldu, ali je ona neprestano plakala. Odjednom naglo otare suze, digne pogled prema nebu i cijelo joj se lice zasja.

»Ah, kada u moju dušu dođe Bog, kako ću Ga ja čuvati! Kada, kada će doći taj presretni čas! Fra Guglielmo, hoću li ja to dočekati?«

»Hoćeš, mala moja Imelda, samo moraš biti strpljiva. Još tri godine!«

»Tri godine, tri godine! Kako je to dugo!

Ne — ja ne ću moći tako dugo čekati. Ne ću moći! Ja ću prije umrijeti!«

Fra Guglielmo, iznenađen, zagleda se u ovo čudnovato dijete. Šutio je, dok nije opet Imelda progovorila:

»O — da sam već tamo, tamo među onima, koji mu neprestano služe i koji ga ne vrijeđaju! Ne mogu da gledam, kako malo vole ljudi dragog Isusa! Ne misle na Njega. . . . Da mi je već, da sam za uvijek u onoj tihoj ćeliji! . . . Fra Guglielmo reci, kada će me drage sestre u Valdipietra primiti k sebi?!«

»Upravo radi toga sam ja došao, Imelda. I s majkom sam tvojom već govorio. Skoro, skoro ćeš ti obući bijelu haljinu sv. Dominika. Sestre u Valdipietra raduju se, da će tvoja nevinost i čistoća zasjati u njihovom samostanu.«

»Je li istina? Je li to istina dragi striče?«

Sad je Imelda opet sva pravo dijete. Uzela je ruku stričevu i neprekidno je ljubila.

»Fra Guglielmo, fra Guglielmo, ja sam tako vesela! Hodi, idemo k majci, da vidi koliko se radujem!«

»Ne sada Imelda, majka je jako žalosna«, odvrati fra Guglielmo i zastane.

»Majka je žalosna. Ona ne smije biti žalosna. Ne smije ni onda, ako me Bog posve pozove k sebi. Nju će Bog utješiti. Znaš li ti fra Guglielmo, što se je dogodilo Bernardu de Morlaas i njegovim učenicima. Znaš li kako ih je Bog pozvao u dom svoj, iza sv. pričesti. Ni ja fra Guglielmo, ni ja ne ću moći više ostati ovdje na zemlji, kad u moju dušu dođe Bog! Ne ću moći!«

Opet je Imeldino lice duboko ozbiljno, preobraženo, a oči se zagledaše nekuda u daljinu. Na to nekakova čudnovata pobožnost ispuni svu dušu fra Guglielma i on kleče pred djevojčicu, ljubeći rub njezine jednostavne haljinice.

Nakon nekog vremena Imelda se odjednom prene kao od sna i, kad ugleda, kako fra Guglielmo kleči pred njom, duboka rumen prelije joj lice i ona se prepane.

Fra Guglielmo se na to pridigne i šuteći pođe brzim korakom kroz nadsvođeni hodnik. Imelda je tiho koracala za njim.

DOMINIKANKA

. . . , i zaboravi narod svoj
i dom oca svoga!

Lijepa duša širi oko sebe svijetlo i miris; a najljepše su duše povlačile se iz svijeta u tihe samostanske ćelije. Zato su samostani bili izvor svijetla i mirisa.

Samostan sv. Marije Magdalene u Valdipietra u Bolonji krio je u svojim zidinama mnogo lijepih duša. Ali najviše svijetla i ljepote bijaše u duši najmlađe stanovnice samostana, desetgodišnje Imelde.

Čudnovato je to, da i proljetno cvijeće, koje se još nije dovoljno napilo sunčevog svijetla, može da bude tako lijepo obojeno i da toliko miriše: zumbuli, đurđice, tulipani, ljubice, sunovrati i kaćuni, zar se ne mogu da takme i sa najponosnijim cvijećem žarkoga ljeta?!

Eto tako nagrađuje sunce onu čežnju, kojom svaki ovaj mali proljetni cvijet čezne za njegovim toplim tracima. Kako se bori ustrajno i uporno proljetno cvijeće i protiv zime, mraza i drugih nepogoda, samo da ugleda sunce i da mu se pokloni.

I dušu desetgodišnje Imelde obdarilo je ono Sunce, što je dan i noć svijetlilo i grijalo u samostanskoj crkvi, najljepšim svojim darima.

Znalo je ono Sunce na oltaru, kolika je čežnja Imeldine duše za Njegovom toplinom i sjajem!

Eno je: sve su sestre u samostanu legle na počinak, a Imelda ne može da zaspe, kad znade, da je tako blizu On — Sunce njezine duše. — Ostavljen i sam...

I laganim koracima, tiho, da ne probudi sestre, opet se vraća u crkvu i baca se pred oltar.

Tako i mnogo proljetno cvijeće ne zatvara preko noći svoje čaške, jer se boji, da se ne bi na vrijeme probudilo i da ne bi ugledalo i pozdravilo sunce.

A znade li duša, kada će joj progovoriti Zaručnik?... Možebiti je Zaručnik izabrao baš jednu tihu noćnu uru, da šapne duši riječ ljubavi?!...

Mjesečevo svijetlo lagano prelazi crkvom i svojim blijedim tracima dodiruje bijelu Imeldinu odjeću.

»Bože moj, Bože moj, kako te ljubim! — Daj mi, da te još više ljubim!... Daj, da me nestane u tvojoj ljubavi, kao što kapi rose nestane u suncu!« šapću Imeldine djetinje usne, dok su joj velike smeđe oči uprte u svetohranište.

A kada bi u praskozorje ulazile sestre u crkvu, čudile su se svetom djetetu, što je probdilo noć!...

Upravo je neizkazana Imeldina sreća, što može neprestano da boravi u najužoj blizini

Boga svoga. Tu neizkazanu sreću odavala je cijela njezina pojava, upravo je sjala od nje! — —

Nijedan čas nije požalila, što je ostavila dom svoj. O — i kako često misli Imelda na dobru majku i dragoga oca, na brata Guidu i sve druge. Ona se za njih moli, uvijek moli, a kadgod joj pogled s brežuljka zahvati Bolonju, šalje im u mislima tople osjećaje i pozdrave.

Ali samostan! Kako je njoj sve ovdje neizrecivo lijepo: mirna i vedra lica redovnica, tihi vrt, zajedničke molitve i samoća i šutnja!

A onda ono najljepše: crkva, stan Zaručnika tako je blizu! . . .

Ne, mala Imelda više nije poželila dom oca svoga!

Eno je sad, gdje staroj sestri Marki razriješuje zamršenu vunenu nit od pletiva. Sestra je Marka najstarija sestra u samostanu; već je slaba i na pola slijepa, ali njezine ruke ne mogu da miruju. Ona napamet plete čarape. Ali, uvijek netko mora biti uza nju, da popravi, kada joj se spusti

očica, ili kad joj se zamrsi vunena nit. Sada tu službu vrši Imelda.

Kakova je to nada sve lijepa slika: najstarija i najmlađa sestra, dijete i starica, sjede u vrtu. U cvatu je jorgovan, a leptiri se bjelasaju u suncu. Imeldine male ruke nespretno zavlače vunenu nit, a stara sestra Marta je nestrpljiva. Da njezine oči mogu dobro gledati, ostavila bi ona za čas pletivo, zagledala bi se u modro nebo, cvatući jorgovan, leptire i Imeldine smeđe oči i mislila bi, da je blizu raju. Ali sestra Marka svega toga ne vidi. Ona drhturi, zlovoljna je i zateže nit.

»E mala, hoće li to biti već jednom u redu!«

»Odma, odma, draga sestra Marka«, zažariše se Imeldini obrazi, ali neide, pa neide. Mora da prekine nit.

»Eto, čujem ja, opet si prekinula nit. O moje jadne oči, kad već skoro ništa ne vide. Oh, da mi se je riješiti već ovoga tijela!«

Imelda, ustrašena, pogleda u sestru:

»Ne, nemojte tako govoriti, sestra Marka. Baš sada morate da volite vaše tijelo, kad

ono trpi. Kako bi mi znali, koliko je naš Isus trpio, da nemamo ovoga tijela. Moramo, moramo da volimo tijelo, koje može da trpi. Koliko mi po našemu tijelu možemo da ugodimo Bogu!«

Starica u odijelu Sv. Dominika položi pletivo u krilo i, opipavajući, spusti smežuranu svoju ruku na Imeldinu glavu.

»Lijepo si to rekla mala! Bog te blagoslovio, dijete, i naš otac sv. Dominik!«

Sestra Marka još se dublje zamisli u Imeldine riječi, i postade joj draga i njezina sljepoća i bol u nozi i težina u plućima . . .

Pred podne, kad je samostansko zvono zazvonilo, spremi Imelda vuneno pletivo u košaricu, koju prevjesi preko lijeve ruke, a desnom rukom podupre sestru Marku, da ustane.

Polagano — najstarija i najmlađa sestra pođoše prema samostanu.

Vrt ostade tih i prazan. Na modrom nebu sunce se je popelo visoko i sve je jače grijalo. Bijelo-žuti leptiri sve su dalje odlijetali u plavi zrak pa se opet spuštali na

cvjetove jorgovana. Zuj užurbanih pčela i cvijetni mirisi ispuniše zrak.

U atriju, pred refektorijem, sakupiše se sestre. Jedna za drugom opraše ruke u svježoj vodi, a kad su ih posušile, tiho se poredaše u dva reda.

Imelda najprije pomogne i sestri Marki, da opere ruke, a onda se rastanu. Sestra Marka pođe naprijed, među starije sestre, a Imelda se nečujno priključi kraju povorke.

Ozbiljni glasovi sestara složiše se u molitvi »De profundis« za pokojne dobročinitelje, a onda polagano oba reda pođoše u blagovaonicu.

Imelda je duboko sagnula svoju malu glavu za vrijeme, dok su sestre usred refektorija otpjevale i izmolile molitve za kruh svagdanji. A kad su već sve sjele za stolove, još uvijek sagnute glave uputi se Imelda tihim korakom prema gornjoj strani refektorija, gdje je sjedila sestra glavarica.

Imelda se pokloni pred glavaricom, ali ne podigne pogleda.

»Ja sam nešto danas sagriješila. Pomislila sam, da je sestra Marka nestrpljiva i da se

buni protiv božje Providnosti. A sestra je Marka sirotica sada slaba i bolesna i cijeli je život Bogu vjerno služila. A ja, ja sam samo nevrijedno dijete, koje nema još nikakovih zasluga pred Bogom. Molim vas, sestro glavarico, da mi naložite kakovu pokoru.«

Kad je to izgovorila, prostre se Imelda po kamenom podu pred stolom...

Iznenađena, sestra glavarica je šutjela... U to stenjući i teškom mukom pridigne se sestra Marka, koja je sjedila tik do sestre glavarice. Svojim napola slijepim očima razabirala je samo bijelu hrpu na tamnom podu i ispruži obje ruke prema toj bijeloj hrpi.

»Jest, jest, pravo je o meni mislila mala Imelda. Bila sam nestrpljiva, vrijeđala sam našega dragoga i strpljivoga Spasitelja i dadoh loš primjer ovome djetetu. Molim i ja za zasluženu pokoru.«

Starica se opet spusti i glavu pokrije objema rukama.

Sestra glavarica zagleda se u sliku sv.

Dominika, što je visjela upravo na suprotnom zidu i onda ustane:

»Hvala našemu dragome ocu sv. Dominiku, da on eto vodi i čuva moje sestre! Ustani Imelda i pođi na svoje mjesto. Bdij i pazi i dalje na sve svoje misli i ne osuđuj nikoga. Iza molitve na koru ostat ćeš sa sestrom Markom u crkvi i skupa ćete izmoliti sv. Krunicu, tu najveću molitvu našega sv. Oca. Uz to ćete razmatrati muku našega Gospodina, osobito o Njegovoj blagosti i strpljivosti. Neka duše vaše čuva otac naš sv. Dominik.«

Imelda se pridigne i suznih očiju pristupi bliže k stolu, pokloni se pred sestrom glavaricom i skrštenih ruku na prsima pođe na svoje mjesto pri dnu stola.

Čudnovatim pogledom pratila je sestra glavarica nježnu i bijelu spodobu, a oko usana joj se pojavi zagonetni smiješak. —

— — — — — — — — — — — — —

Kad je iza molitve na koru samostanski vrt oživio, kad su sestre u veselju i smijehu trgale grančice jorgovana, da njima okite oltar Madone, iz polutame crkve čula su

se onda dva tako različita glasa, kako mole sv. Krunicu. Jedan glas je tanak, nježan i zvonast, a drugi dubok, hrapav i isprekidan uzdasima.

Samo je jedno bilo čudno Imeldi. To, da je pokora, da smije dulje nego sve druge sestre ostati u crkvi i moliti i razmatrati? Ali — bojeći se, da se njezine misli ne ogriješe o poslušnost, nije htjela ništa drugo da misli, nego na tešku muku našega Spasitelja. Kad su dovršile molitvu, još su ostale i sestra Marka i Imelda klečeći pred velikim križem. Imeldine smeđe oči zagledaše se u trnovu krunu, što se zatisla u bijelo čelo Boga-Čovjeka, a poluslijepe oči sestre Marke vide sliku križa, koja se je, u dugom nizu godina, utisla u dno njezine duše.

Kad se je oglasilo zvono, koje je naviještalo »duboku šutnju«, smiješeći se, pođoše svaka u svoju ćeliju.

Samostanski je vrt opet tih i ostavljen, još tiši, nego je bio jutros. Kao da je sve u samostanskom vrtu čulo ono zvono, što je naviještalo »duboku šutnju«.

Leptiri, nepomični, počivali su na širokom

lišću povrća i cvijeća, pčele se vratiše u košnice, da ostave pelud i med i da se odmore i priprave za popodnevni let.

A u suncu se ispružila mačka i drijemala.

— — — — — — — — — — — —

Dani su prolazili. Život u samostanu tekao je uvijek istim redom: na oko tih i jednoličan, a u dubini pun žrtve, rada, pregaranja i molitve.

U samostanskom vrtu bilo je za to mnogo promjena: sijalo je sunce i padale su kiše, jorgovan je ocvao, jaki vjetar odjednom je otpuhnuo ružičasti cvat sa bresaka, a trava je nabujala.

Prošla je svetkovina Duha Svetoga, i sad se približuje veliki dominikanski blagdan: Tijelovo. S ponosom i ushitom pripravljali su se osobito dominikanski samostani u Bolonji, da što ljepše i veličajnije proslave ovu svetkovinu, koju je izmolio od pape Urbana IV. dominikanac Hugo de Saint-Cher, a sv. Toma uzveličao svojim nebeskim himnama.

I Imelda je već sva uzrujana i radosno uzbuđena.

U svojoj maloj duši ona je već pripravila sjajni oltar, okićen bijelim i crvenim cvijećem, da bi se euharistijski Bog barem na prolazu malo zaustavio, kad već ne može, da se posve nastani u njezinoj duši.

To je bila žalost Imeldinog malog srca: sve sestre primit će na taj dan Boga u onoj bijeloj Hostiji, a samo će njezina duša i njezino srce ostati prazno. Kada, kada će doći i taj presretni dan! Imeldina čežnja već je tako velika, da se svaki puta njezine oči napune suzama, kadgod ugledaju onu okruglu, bijelu priliku nebeskoga kruha.

Ipak, na mahove, svu bi ju zaokupilo djetinje veselje i na cijelom bi licu prosjala nekakova unutarnja svijetlost. Kolika je briga Imeldina, da li će do Tijelova procvasti bijelo cvijeće u vrtu! Uvijek nestrpljivo očekuje sat odmora, da odleti u vrt i pregleda sve pupove i cvjetove. Samo, samo još malo da sunce jače zagrije, pa će do Tijelova procvasti i bijele ruže.

Bila je presretna, kad ju je, u oči Tijelova, u jutro, prije mise, poslala sestra Katarina,

da pokupi crkveno rublje, koje se je preko noći sušilo u vrtu.

Veselo je odskakutala u ljetno jutro. Najprije je pregledala ozborje: vedro je, posve vedro!

Ne, ne će izgubiti mnogo vremena, samo da još prije pregleda cvijeće. Eno — jedna se je bijela ruža već otvorila. Imelda je svojim djetinjim usnama doticala svaki pup i svakom je nešto govorila:

»I ti ,da si mi se do sutra otvorio!« — »čekaj dragi, zaklanja ti ovaj list sunce« — »sad ćemo ga otrgnuti . . . tako . . . sad se samo još malo nagni, pa će ti sunce upravo sijati u lice . . . tako . . .« — »A ti draga ružo, ti si se prva otvorila i tebe ću metnuti najbliže svetohraništu . . . slušaj, kada ugledaš bijelu Hostiju, reci Isusu, da ga neizrecivo ljubi mala Imelda i da ga tako, tako želi . . . da On dođe u njezinu dušu.«

Od ružinog grma odskakuta Imelda do hrpe bijelih karanfila . . . O — za njih je mirna . . . već su se toliki otvorili . . . A šeboji? . . . Pokleče na zemlju i nadvije se nad niske biljke. — Ne, još su pupovi posve

maleni, ne će se tako brzo rascvasti. Šteta ... šeboj tako lijepo miriše.

Ali zato dva bijela oleandra! Gledaj! ... Imelda je zastala od udivljenja. Velike kite žućkasto-bijelih cvjetova savijale su tanke grane i bliještile se u suncu. Ta dva oleandra treba postaviti sa svake strane oltara. Dadu se prenijeti, jer su usađeni u drvenim posudama. Ushićena zapjeva Imelda himnu sv. Tome:

»Klanjam ti se smjerno, tajni Bože naš,
Pod tim prilikama što se sakrivaš:«

I tiho pjevajući poče da kupi crkveno rublje. Misli su joj neprekidno kod sutrašnje svetkovine, i glas njezin postaje sve topliji:

»Podaj duši mojoj s Tebe živjeti
I za samim Tobom uvijek žudjeti.«

A istom kad sutra zapjeva zbor sestara:

»Hvali Sion Stvoritelja«.

Imelda pritisne objema rukama crkveno rublje na grudi, kao da bi htjela, da umiri svoje malo srce, što je tako jako udaralo ...

A crkveno rublje mirisalo je rosom i mjesečinom ...

*

Kao nebeski san, prošao je veliki blagdan!

Kod Evanđelja, kad je svećenik čitao: ... »vaši očevi jedoše manu i pomriješe; ali onaj, koji jede ovaj kruh, živjet će uvijeke« — Imelda je podigla obadvije ruke prema nebu, a usne su šaptale: »Isuse, daj mi kruha života vječnoga, daj mi sebe!«

Toga dana pohodiše Imeldu majka i otac i još neki od rodbine. Imelda se je obradovala, smijala im se i razgovarala s njima; ali duša njezina boravila je neprestano tamo uz bijele ruže, karanfile i oleandre. I miris čežnje njezine duše, bio je jači od mirisa bijelih ruža i karanfila ...

Cijelu noć nisu sestre ostavljale svog nebeskog Zaručnika. Po tri i četiri, neprestano su se izmjenjivale pred oltarom. Kad je Imelda morala, da svoje mjesto prepusti drugoj sestri, teško se je rastavljala od bijelog oltara.

Prolazeći tamnim hodnikom prema svojoj ćeliji, zastane negdje blizu vrata ćelije sestre Marke. Osluhne pozornije — jest, čula je jasno bolno stenjanje iz ćelije. Brzo, ne

promišljajući napipa ručku na vratima i stupi unutra.

Sestra Marka stenjući pridigne glavu; i ako u tami ništa nisu mogle da razaberu njezine i onako slijepe oči, prošapta:

»Imelda, jesi li ti?«

»Jesam — jesam! A što je vama, draga sestra Marka?«

»Ah Imelda — zlo mi je — zlo! Mislim, da će me Bog ove noći pozvati k sebi. Imelda, mala moja, upali mi uljenicu.«

Kad je Imelda ukresala svijetlo i napalila uljenicu, primakla se je postelji. Odmah je vidjela, da je vrlo zlo sestri Marki. Brzo otvori maleni prozor, jer je opazila, da se starica bori za svaki dah. Onda dohvati vrč i vodom nakvasi suhe usne bolesnice.

A sada treba da pozvoni — mora, mora da pozove sestre. Imelda, neodlučna, stajaše još pokraj postelje. Onda odjednom klekne i prihvati ruku umiruće:

»Sestra Marka, oprostite mi, oprostite!«

Jedna suza zasvjetluca se na blijedom, smežuranom obrazu sestre Marke, a usne prošaptaše:

»Imelda draga, ti se moli za mene, ti se moli.«

»Hoću, hoću — ali, sestra Marka, čujete li? Kada dođete u nebo, recite dragome Isusu, odmah mu recite, da Ga ja tako želim, da dođe k meni, ili neka mene uzme k sebi.«

Eto — olakšala je dušu i sad će pozvoniti i pozvati sestre. I Imelda izađe na hodnik i čvrsto potegne nekoliko puta za uže. Na glas zvona, oču se hodnicima šuštaj haljina i brzi koraci i sve je više pridolazilo sestara. Čuo se šapat: »Umire sestra Marka« . . . U to je došla i sestra glavarica, i sve pođoše do ćelije sestre Marke.

Kao da su nebeski anđeli ispunili njezinu ćeliju i da su došli, da ju povedu u nebo, takova radost prelije lice stare sestre Marke. Ali zadnji trzaji boli i patnje brzo izbrisaše taj osmijeh radosti, koji će opet zasjati, kad tijelo pretrpi smrt.

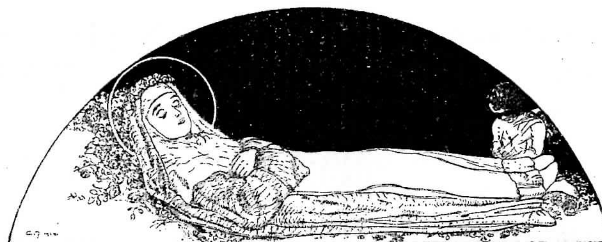
Sestra glavarica skine sa zida križ i stavi ga u ruke umirućoj. Onda započe na glas »Vjerovanje«, a bolesnica je ponavljala

samo usnama. Ni šapat nije više mogao da prodre iz umirućega grla.

Kad je sestra glavarica započela da moli litanije Svih Svetih, opazi, da se primiče smrtni čas. Zato prekine molitvu, a da ublaži težinu tog časa, dadne sestrama znak i sama počne da pjeva posljednji »Salve«.

»Zdravo kraljice, majko milosrđa...« tihi pjev sestara pratio je oslobađanje duše od tijela.

Lijepa je i laka smrt uz ovaj posljednji »Salve«, što ga svaki dan sluša dominikanska duša, kad se sprema na počinak. Kako se rado oslobađa duša i ostavlja ovu suznu dolinu, da pođe za nebeskom »Kraljicom«, koja će joj pokazati Sina svojega!

ŽRTVA LJUBAVI

„Onda će kralj zaiskati ljepotu tvoju."

... et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt ... i svjetlost sja u tami, a tama ju ne spozna.

Svaki dan, kad je kod posljednjeg Evanđelja svećenik pročitao ove riječi, Imeldino se srce napuni tugom.

Eto — i u Bolonji po svim crkvama sja svijetlo dan i noć, a u gradu vlada strahovita mržnja, zavist i strasti svake vrsti.

U Bolonji je pokopan onaj veliki svetac, s čijeg je čela sjala svjetlost, a pokraj njegovog groba prolaze sada pješaci pod kaci-

gama i oboružani konjanici, odjekuje lupa ljudskih nogu i topot konjskih kopita, i odzvanjaju kletve.

Zna Imelda, kakova je tama zavila sada Bolonju.

Silovita zaslijepljenost jednoga čovjeka, komu bi povjerena uprava grada, nanovo je raspirila stara neprijateljstva, posijala razdor i razdvojila duhove! Svaki dan su se počinjale razne nepravde, gomilale se lažne optužbe, kažnjavali se nevini i događali se najpodliji zločini iz osvete. Da nevolje i pakao u Bolonji budu još crnji, silovit upravnik zapodijevao je svaki čas i oružane sukobe sa susjednim gradovima, a bez ikakovih razloga.

Sirote majke, žene i sestre, koje su najviše trpjele u domovima, u kojima je s dana u dan sve više nestajalo mira, sloge i ljubavi, tražile su utočišta u samostanima i crkvama.

Osobito oni, koji su u kojem od samostana imali sestru ili brata, kćer ili sina, ili kakovu dalju rodicu ili rođaka: sa svim svojim brigama i nevoljama dolazili su k ovim dušama, koje su, Bogu služeći, sa-

čuvale ljubav u svojim srcima, koje je bilo otvoreno za sve ljudske jade i nevolje.

I tihi samostan u Valdipietra postade zaklon i utjeha mnogoj boli, a dobre sestre strpljivo bi saslušale, tješile i liječile. Udvostručenim žarom obavljale su dnevne molitve, a u tihim ćelijama potekla je mnoga suza za brata ili oca . . .

Imeldino malo srce duboko je osjećalo sve te jade i nevolje. Njezine molitve pred Svetohraništem postajale su svakim danom sve žarče. Ali — volja Providnosti je htjela, da tama nad Bolonjom postane još crnja.

Ni ne tražeći uzroka, siloviti upravnik Bolonje prekine ugovor mira sa Ferrarom. Vojska, vođena grofom d'Armagnac-om provali na ferarsko zemljište. Robeći i paleći opustoši gradove S. Martino i Fossanova. 6. februara 1333. g. sukobe se i sa glavnom ferarskom vojskom razbiju je i potuku. U bitci zarobe vojvodu Nikolu d'Este, brata markiza Obierra e Rinaldi, upravnika Ferrare i mnoge sinove ferarskih obitelji.

U ovoj vojni sudjelovao je u bolonjskim četama i Guido Lambertini, polubrat Imel-

din. Koliko je provela brige i prolila suza njegova žena Pina u teškoj neizvjesnosti, očekivajući vijesti sa bojišta. Jedina i velika utjeha bila joj je Imelda. K njoj bi došla, kada god bi postali odviše teški časovi neizvjesnog iščekivanja.

Svi su bili uvjereni, da Ferrara ne će mirovati i da će tražiti saveznike, da se osveti Bolonji. Kao crna avet lebdjela je ta bojazan nad glavom gospođe Pine! Onda bi mala ruka Imeldina prelazila lagano preko njezine lijepe kose, a nježni glas svetog djeteta budio je u duši ožalošćene nadu u sretni povratak. Crne slike bolesti i smrti blijedile bi i nestajale, kada je Imelda govorila o milosrđu i ljubavi Božjoj. Tako se je i u gospođe Pine, unatoč svega, učvršćivala nada, da će se njezin Guido zdrav povratiti.

*

Ni sva ljudska zloba, ni sva zavist i mržnja nisu mogli da zapriječe, da sunce ne probudi proljetno cvijeće i ne izvabi pupove, što su pod korom grana i ogranaka prespavali zimski san. Po modrom nebu nad

Bolonjom zaploviše mirni proljetni oblaci, a ptice su pjevale i cvrkutale.

I sva tuga, žalost i brige nisu mogli da naude ljepoti Božjeg cvijeta, koji se razvijao u samostanu u Valdipietra. Suze, što su tako često vlažile Imeldine smeđe oči, kao da su im pojačavale sjaj i toplinu, a ni teški postovi, ni noćno bdjenje, ni dugo klečanje u hladnoj crkvi ne mogoše da umanje ljepotu kraljeve odabranice.

Ono, još djetinje lice, uokvireno bijelim platnom, bilo je od vremena do vremena obasjano nadzemaljskom ljepotom. Blagost smiješka, što bi zatitrao oko punih djetinjih usana upravo se čudno podudarao sa sjetom i tugom, koje su ležale na dnu velikih smeđih očiju. Takove su oči u mlade srne, koja je zalutala u pusti, močvarni kraj i žeđa ju mori za bistrom vodom iz gorskoga vrela. Takova čežnja sigurno bijaše u očima odabranice iz kraljevske velepjesme, kad je, tražeći, lutala jerusalemskim ulicama i uplašeno pitala čuvare: »Jeste li Ga vidjeli, Njega, koga ljubi duša moja?«*

* Pjesma nad pjesmama III. 5.

Pođi samo dalje, kraljeva odabranice, popni se na Kalvariju i naći ćeš Onoga, koga ljubi duša tvoja. Eno Ga, tamo, visi na križu!

O strahote! O žalosti!

I Imelda stoji pred križem na svojoj maloj Kalvariji, koja je sama načinila u samostanskom vrtu.

Je li moguće? — Je li moguće, da su ljudi na križ pribili Boga svoga?! — Njega, koji je uskrisivao djecu njihovu, vraćao im zdravlje i opraštao grijehe? — Njega, čija je ruka blagosivljala njive njihove, da urode i vode njihove, da se napune ribama.

Imelda bi htjela, da je ova uspomena na dane muke Njegove samo težak san, da sunce nije nikada gledalo ovako razapetoga Boga-Čovjeka!

I teško proplaka Imeldina duša! Raširenih ruku stoji pred križem i htjela bi da u se upije ma i mali dio muke Njegove, da mu olakša boli. Kako je morao da trpi On, koji je tako rado hodao osamljenim stazama, zaustavljao se uz vode, peo se na planine, silazio u mirne gradiće u dolinama i nosio

mir i blagoslov! A sada su noge Njegove nepomične, ukočene...

Nijednoga koraka ne mogu više da učine Njegove svete noge! A ruke Njegove! — ruke, koje su milovale glave dječje, ruke, koje su zapovijedale valovima! — Nijednim prstom ne može više da makne Bog-Čovjek od silne boli...

Proljeće je, skoro će se žitna polja prelijevati u suncu i vjetar će zanjihati zeleno klasje, a oko Njegovo ne će više počivati na onom valovitom srebrenasto-zelenom lelijanju.

Imelda ne može da odvrne pogleda sa križa. Cijelim bićem osjeća oko sebe proljetno bujanje, osjeća lagani proljetni vjetar, koji je nosio miris svježe zemlje, trave i procvjetalih stabala. Ona će, eto sada, zakoraknuti u sav taj proljetni čar, njezine su noge slobodne! Ubirat će usput i ljubica, njezine ruke mogu da slušaju zapovijedi njezinog mozga. A Bog, Bog eto za nas visi na križu, radi nas ne može da siđe, ne može da zakorakne u proljetnu prirodu.

Ah kako bi ona rado Boga svoga skinula

s križa i na svojim slabim rukama ponijela i položila u proljetni travnjak. Pa bi mu oprala i zavila rane, skinula onu strašnu trnovu krunu i obukla mu bijelu, čistu haljinu!

Ne, to ona ne može, ali bi ga mogla primiti u svoje srce i zaviti ga u bijelu haljinu svoje duše.

Koliko se mladosti u Bolonji pripravlja sada, da što dostojnije primi u svoje srce raspetog Boga! Samo njoj ne daju; Imelda mora da još čeka! — A sigurno nitko od one mladosti ne ljubi tako propetoga Krista, kao što ga ljubi njezino malo srce. Istom u ljetu navršit će Imelda dvanaestu godinu i tek onda smije da pristupi k stolu Gospodnjemu.

S dvostrukom tugom u duši ostavlja Imelda svoju Kalvariju i vraća se u samostan.

Stupala je zatvorenih očiju, da ne gleda i ne uživa u čaru svijetla i boja. Ruke je čvrsto stisla, da ne bi posegnula za kojim proljetnim cvijetom, koji se rascvao uz put.

*

Iza dva dana grobnog muka i šutnje svanulo je uskrsno jutro.

Duša Imeldina odahnula je. Prestala je muka Gospodinova, odvaljen je kamen, koji je zatvarao Svijetlo svijeta — prazan je grob.

U prvo osvitanje pošla je Imelda u vrt. Sveto dijete tako je duboko proživljavalo muku, smrt i grobni muk Gospodinov, da joj se sada činilo, da će, poput Marije iz Magdale, sresti u vrtu Uskrsnuloga.

Srce joj je kucalo od uzbuđenja, kada je prolazila kroz lagana vela jutarnje magle. Hoće li gdje zasjati Njegova bijela i sjajna odjeća? — O, ona bi ga odma prepoznala i pala bi na koljena.

»Učitelju« šapću djetinje usne i Imelda kleče na hladnu, vlažnu zemlju. Ne, to je bilo davno, davno, kada su sretne oči Marije Magdalene prve ugledale Krista Uskrsnuloga.

Pa ona nije ni dostojna Njegovoga pogleda. Što je njezina ljubav prema gorućem srcu velike obraćenice, kojoj je posvećen ovaj vrt i ovaj samostan? Ali Imelda neda,

da tuga danas obuzme njezino srce. Ona hoće, da se raduje:

Alleluja, Alleluja, Alleluja!

U to se po cijelom vrtu preli ružičasti odsjev i navijesti sunce. Kada su zabljesnule njegove prve trake, po bolonjskim crkvama već se je orio »Alleluja!«

Malo ih je u Bolonji, koji ove godine u veselju srca pjevaju Alleluja! Ako je u domu i jedno mjesto prazno, onda je i uskrsni kolač suh i nesladak, a plamen uskrsne svijeće samo kao da žmiri i tinja. Ne, pravog uskrsnog veselja nema ove godine u Bolonji.

Kada su k Imeldi došli Otac i majka i gospođa Pina sa malim sinčićem Eganom, u njihovim zabrinutim pogledima odma je opazila novi nemir i uzbuđenje. Pričali su, da se već pronose vijesti, kako se Ferrara sprema na navalu. Fiorenza i Mantova obećali su pomoć Ferrari, a sigurno će se još pridružiti i drugi koji grad.

Imeldina duša krilila je visoko i sve te nevolje nisu mogle da pomute njezino uskrsno veselje. To je veselje odsijevalo od

nje i njezine riječi utjehe i ufanja razvedriše i njihova lica.

*

Uzbuđujuće vijesti brzo se i obistiniše! Pretrpljeni poraz i sramota nije Ferrara mogla da zaboravi.

Pomoću Fiorenze, Mantove i Aretina navali 14. aprila iste godine na vojsku grofa d'Armagnac-a i upravo ju rasprši. Kad su u Bolonju stigle prve vijesti o navali i porazu, kuću grofa Lambertinija ispuni strava. Gospođa Pina pade u očaj, a grof Egano stiskao je zube i grčio pesti, pomišljajući na pogibiju svoga jedinca.

U svom očajnom stanju uteku se maloj Imeldi.

Ali i njezina duša bila je prepuna tuge, i ovom svetom djetetu se je činilo, da će smalaksati. Ali ne — nitko nezna puteve Providnosti, a milosrđe Božje nema kraja i svaki put ponovno pridiže ih Imelda svojom jakom vjerom i nepokolebivim uzdanjem.

Brzo iza poraza bolonjske vojske stigoše vijesti, da je Guido Lambertini zarobljen. I ako je ta vijest raspršila onaj skrajni očaj,

ostadoše boli i velike brige. Mržnja je još gora. Kako će sada Ferrara postupati sa zarobljenicima? Još uvijek lebdi smrt nad glavom Guidovom. I onda, treba misliti i na otkupninu, koju će pobjednici tražiti za zarobljenika, a ta će sigurno biti velika. Tako sjena brige i nemira posve prekri kuću grofa Lambertinija.

Bolonja je bila u crno zavita! Tolike majke, udovice i ostavljena djeca oplakivahu izgubljene sinove, očeve i muževe. Žalost je bila opća. Ogorčenje i nezadovoljstvo među građanima Bolonje preote sve više maha.

Imeldino malo srce već je previše trpjelo, gledajući rodni svoj grad u tolikoj tami. Kad bi mu samo mogla pomoći! — Ali kako? Ona, slaba i nejaka, još dijete, a ne mogaše da išta postignu toliki sveti i jaki muževi. Blaženi Guido Spada, franjevac, kojeg su svi štovali kao poslanika Božjeg, govorio je i govorio u bolonjskim crkvama, ali uzalud! Žarkom revnosti i anđeoskim primjerom ljubavi htio je da odagna mržnju i zavist, ali mu ne uspije!

I još jedan čovjek svijetla boravio je tada u Bolonji: dominikanac bl. Venturin da Bergamo. Njegova cijela pojava sjala je svetošću, njegova je riječ bila puna ljubavi, ali nije mogla da prodre u tvrda srca.

Kako i što bi onda mogla da učini za mir i sreću svog rodnog grada mala, bijela redovnica u samostanu Marije Magdalene?

*

Ne muči Imeldo tim pitanjem svoju bijelu dušu. Pa ti si odabranica kraljeva!

Ti ćeš poći kraljevskim putem, a svijetlo, što ćeš ga ostaviti iza sebe, rasvijetlit će tamu tvog rodnog grada.

Ne brini se, nego slušaj glas kralja duše tvoje.

Ne čuješ li, da stoji iza rešetaka duše tvoje i šapće ti: »Požuri se, prijateljice moja, lijepa moja golubice ustani i dođi . . . Prošla je zima, prestale su kiše . . . Cvijeće se ukazalo u našoj zemlji . . . cvatući vinogradi šalju mirise . . . Ustani, prijateljice moja lijepa i dođi!«*

---

* Pjesma nad pjesmama II. 10—14.

Čula je Imelda otajni glas i u njezinim očima zasja novi sjaj.

Sestre u samostanu pitale su se: »Što je to s Imeldom? Kao da je u ove dane narasla... u licu joj se miješao izraz djetinje nevinosti s izrazom čudnovatog saznanja i zrelosti.

Njezina duša i srce njezino polagano su se odvraćali od svega zemnoga... Ni samostanski vrt u svom proljetnom čaru nije ju više privlačio. Sate odmora sprovađala bi u svojoj ćeliji ili u crkvi.

Vijesti iz grada, što su više puta uzbuđivale sestre, nje kao da se nisu ni dotakle. Samo je pokazivala sućut i samilost sa žalosnima, koji su i dalje u samostanu tražili utjehe.

U ovo vrijeme pokuša još nekoliko puta da izmoli dozvolu za sv. Pričest. Ali nije uspjela.

I tako su dani prolazili i opet se približavala svetkovina Uzašašća.

»Malena je sestra naša...« pjeva kraljevski pjesnik. Malena je, a ipak je našla milost u kralja...

Još je zapravo dijete Imelda u samostanu sv. Marije Magdalene, ali je velika čežnja i ljubav njezine duše. Kako se približuje dan Uzašašća, Imelda sve češće misli na bl. Bernarda de Morlaas i na onu dvojicu učenika njegovih, koje je Bog pozvao na nebesku gozbu. Tako se živo sjeća sada Imelda, kad joj je ujak fra Egidije pripovijedao o njima. Eto se približuje taj dan i ona će opet klečati pred oltarom, kao što su učenici klečali na brdu, i ona će gledati, kako se pred njezinim očima skriva ona bijela hostija, kao što su i oni gledali, kako se Bog njihov gubi u oblacima.

*

12. maj 1333. godine. Upravo dan u oči Uzašašća Gospodinova.

Neka se nikada ne zaboravi taj dan!

Malo je bilo dana, odkako zemlja postoji, kada se je nebo otvorilo i pustilo na zemlju trak svijetla, što osvijetljuje nebeski Jerusalem, a kojemu je izvor Janje Božje.

Znaš li, kraljeva odabranice, da ćeš još danas unići na biserna vrata nebeskog Jerusalema i da ćeš sa svetim djevicama i muče-

nicama zapjevati pred prijestoljem Janjeta novu pjesmu, koje samo djevičanske duše znadu da pjevaju?!

Osjećaš li, da ćeš još danas piti sa rijeke vode života, što se izlijeva od prijestolja Božjega?!

Pogledaj dobro Imelda ovu tvoju malu ćeliju, gdje si toliko čeznula za Bogom svojim, dobro ju razgledaj, jer se u nju ne ćeš više povratiti!

Osvrni se i na vrt i oprosti se s maslinama i čempresima i sa bijelim stazama. Tvoje oko ne će više gledati zelenila zemaljskog, a noga tvoja ne će se više doticati zemlje.

Oko tvoje utrnut će u svijetlo Janjeta, a noga tvoja odsada će hodati zlatnim stazama nebeskog Jerusalema. — — — — —
— — — — — — — — — — — — —

Kao i svakoga jutra, i ovo jutro pred Uzašašćem pridruži se Imelda povorci sestara. Posljednja je i sada u povorci, i posljednja ulazi u crkvu.

Započela je nekrvna žrtva.

Nitko ne zapaža i ne vidi, da se u Imeldinim očima razgara čudnovati žar, kako

joj cijelo lice gori od plamena, što joj izgara u srcu.

Usne se njezine pomiču, prateći svaku kretnju svećenika na oltaru.

Tamo, tamo na plitici je bijela hostija, što će se pretvoriti u Tijelo Njegovo i tamo u kaležu je vino, što će postati prava Krv Gospodinova! —

Približuje se čas pretvorbe. Od dubokoga uzbuđenja Imelda problijedi — —

Kada se svećenik duboko sagnu nad bijelu hostiju, njezino cijelo tijelo zadrhće. Sada, sad će sići na oltar On, Bog-Čovjek! Pod prilikom one bijele hostije biti je isti onaj Krist, koji je uzdigao jednom glas svoj, i slegli su se razbješnjeli valovi, Onaj isti, koji jednom riječju vrati život mladiću iz Naima, kćeri Jairovoj i koji je uskrisio Lazara.

Svećenik podiže na rukama bijelu Hostiju, a Imeldina se glava ne prignu. Pogled njezinih sasvim širom otvorenih očiju s beskrajnom ljubavi obuhvati presveto Tijelo Krista Gospodina i njezine usne zašapuću: »Svemogući! — Jaki Bože, Kriste Otkupitelju

moj, ja vjerujem u Te — ja Te ljubim... ljubim... Dođi!... Dođi!... Ti si hodao po vodi, Ti si nevidljiv ulazio na zatvorena vrata.. Dođi u dušu moju! Ja Te ljubim.. ljubim!«...

Imeldina glava klone na sklopljene ruke.

Beskrajna predanost i pobožnost prelije se njezinom nutrinjom. U to zvonce zazvoni: »Gospodine, nisam dostojan, da uđeš pod krov moj; ali reci samo riječ i ozdravit će duša moja.«

Imelda se udara u prsa — tri puta — i njezina je duša čista i spravna.

Redom ustanu sada sestre sa svojih mjesta, a svećenik uzima u ruke prvu pričesnu Hostiju.

Pričešćuju se sestre. Ne prati ih danas Imeldin pogled, pun čežnje. Ne, njezina glava još uvijek počiva na sklopljenim rukama.

Onaj, koji je govorio: »Ištite, i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvorit će vam se«; On će danas ugasiti i žeđu njezine duše...

Imelda nije ni osjetila, kada su se sestre,

jedna za drugom, polagano udaljile. Kor je ostao tih i prazan. Sve se je smirilo.

Iza rešetaka čuje se šapat i uzdisaji onih, koji ostadoše u crkvi, da se još pomole.

Imelda ustade i kleče pred oltar. Svijetlo svijeća odrazi se u njezinim smeđim očima i lagano se prospe po njezinoj bijeloj odjeći. Sklopljene joj ruke sve se više dižu prema Svetohraništu, dok joj na blijedim obrazima zablistaše suze.

U to, nenadano, povrh Svetohraništa, zabljesne u visini neobično svijetlo, koje odjednom rasvijetli cijeli kor.

Imelda, tražeći izvor toga svijetla, svrne pogled sa Svetohraništa i ugleda, posred toga nenadanoga i neobičnoga svijetla, malu bijelu Hostiju, koja se polagano spuštala. Val rumenila prelije joj se licem, a cijelu njezinu pojavu zahvati izraz nadnaravne i nebeske radosti.

Svijetlo postajaše sve jače, i započe da se širi nebeski miris. Imeldine sklopljene ruke raširiše se, kao da je htjela, da na svoje ruke primi silazećega Boga. Ali mala bijela

Hostija ustavi se u visini nad njezinom glavom.

Sestra sakristanka, koja je pošla, da pogasi svijeće na oltaru, stupi u to na vrata. Nebesko svijetlo zabljesne joj pogled, i svu ju obavije val neobičnog mirisa.

Čudo! Čudo! Veliko čudo!

Kroz otvorena vrata sinu mlaz jakog svijetla, a nebeski miris poče se širiti samostanskim hodnicima.

Sestre, u čudu, pođoše za mirisom i, kada na vratima kora ugledaše jarki odsjev, pohrliše onamo.

Kao malo sjajno sunce lebdjela je sv. Hostija upravo nad Imeldinom glavom, a ona je sama sjala kao anđeo s neba.

Mala Imelda! . . . Čudo! . . . Radi nje! . . . Svemogući! . . . Nebo se je otvorilo za nju!

— — — — — — — — — — — —

U sakristiji je htio svećenik da upravo odloži misno ruho, kad . . . nebeski miris dopre i u sakristiju, i unutarnji jedan glas pozove ga natrag u kor.

Okupljene sestre u dubokom ganuću gledale su u bijelu Hostiju i anđeosko dijete.

I opet pod dojmom nutarnjega poziva, vrati se svećenik u sakristiju po zlatnu pliticu.

U dubokom strahopočitanju, pokleknuvši i poklonivši se, priđe svećenik sa zlatnom pliticom bliže sv. Hostiji.

Sestre padoše ničice . . .

Imelda je sva sjala! Usne su joj poluotvorene, oči su uprte u čudesnu Hostiju, a ruke su joj sklopljene!

Sv. Hostija spusti se sama na zlatnu pliticu i svećenik, u čudesnom shvaćanju Božje volje, nagnu se k Imeldi i pričesti ju. Onda siđe sa žrtvenika i spusti se na koljena ne skidajući oka sa svetog djeteta.

— — — — — — — — — — — —

Nebeski sjaj počne da blijedi i nestaje. U prigušenoj rasvjeti bilo je Imeldino lice upravo prozirno blijedo. Oči, koje su se zaklopile, kad se je nebeska hrana dotakla njezinih usana, nisu se više otvarale. Lik male Imelde još je, nepomičan, klečao pred oltarom!

Prolazili su časovi duboke šutnje i tišine. Kad je posve nestalo čudnovate svjetlosti,

uzbuđeni vjernici, koji su iza rešetaka u crkvi svojim očima motrili jarku rasvjetu i neobično čudo, skrušeno se udalje...

I svećenik i sestre, uznemireni neobičnom ukočenosti svetoga djeteta, ustadoše i u svetoj bojazni primakoše se bliže... Ali... još se nitko ne usuđuje, da se dotakne Imelde.

I opet šutnja — —

»Ona ne diše više, ne čuje se!« šapnu najbliža sestra drugoj, i čim su ispružile svoje ruke, da se dotaknu anđeoskog djeteta, ukočeni Imeldin lik klonu im u naručaj.

»Mrtva je, mrtva!« ide glas od sestre do sestre.

Oprezno i lagano položiše Imeldu pred oltar.

Sve sakupljene sestre samo su u čudu i divljenju motrile ljepotu ove kraljeve odabranice. I nitko, nitko se još ne usuđuje, da bi prekinuo veličajnost mira ovog smrtnog sna:

»Zaklinjem vas, kćeri jerusalemske, srnama i jelenima sa šumskih proplanaka

— ne budite ju, nemojte probuditi ljubljenu moju, dok sama ne ushtije...«*

— — — — — — — — — — — —

*

Ne, ne ćemo ju probuditi! Samo ćemo sa svetim štovanjem ogrliti njezine zemne ostatke, što sada počivaju iza rešetaka u crkvi sv. Sigismunda u Bolonji.

Ovi zemni ostaci anđeoske jedne duše, kojima je posljednja hrana na zemlji bio kruh života, kriju u sebi čudotvornu moć. Koliki dođoše sa duševnim i tjelesnim jadima na grob sada već Blažene Imelde i otiđoše utješeni i ozdravljeni.

A toliki, koji iz daleka zazivaju njezinu pomoć u teškoj bolesti i nevolji, budu uslišani!

Pa kako ne bi Kralj kraljeva uslišao molbu svoje odabranice!

* Pjesma nad pjesmama II. 7.

EPILOG.

Mnogi će se, poslije čitanja ovih stranica, upitati: je li ovo život, povijest ili legenda, fantazija? Ni jedno ni drugo; ili bolje: i jedno i drugo.

I sam će čitalac razabrati, da se radi o historijskoj ličnosti i historijskom događaju. Ali ta ličnost bila je časoviti bljesak, kratki prolazak anđela među ljudima, koji je za rana pokazao, da nije za svijet, već za nebo. Živio je jedino u vidu i sjeni svetohraništa. I kad se je na zemlji čudesno nahranio kruhom anđela, prešao je k anđelima, da se vječno hrani gledanjem Boga. To je cijela historija ove anđeoske Djevice.

Gđa Š. Jurkić, finoćom ženske duše i rukom umjetnice, uživjevši se u vrijeme i okolinu Blaženičina života, te u duh domi-

nikanskoga Reda, kojemu je Imelda pripadala i kojim se od djetinjstva preko svoga strica fra Egidija pìtala, dotaknula se ovoga anđeoskog cvijeta, živo ga pred nas iznijela i dala ga u svoj njegovoj svježini i milini. I ovako, s osjećajem i toplinom pisan, život Blaženice osvaja. On je, pogotovo ovako lijepo ilustrovan od g. Gabrijela Jurkića, sigurno jedan veliki plus za našu biografsku, a pogotovo hagiografsku literaturu.

*

* *

Štovanje bl. Imelde osobito se u novije vrijeme širi uporedo s euharistijskim pokretom. Ona je od Crkve proglašena pokroviteljicom prvopričesnika. Postoji i bratovština »Prve dobre sv. Pričesti« pod njezinom zaštitom.* I bolje zaštitnice dobre prve sv. Pričesti ne može da bude do bl. Imelde. Jer sigurno u povijesti Crkve nije bilo svetije prve pričesti od one Imeldine. — U Italiji je u zadnje vrijeme osnovana kongregacija

* Tko želi o tome potanje informacije, neka se obrati na Dominikanski Samostan, Zagreb ili Dubrovnik.

dominikanskih trećoretkinja pod naslovom »Imeldine«. — Molbe sa svih strana stižu sv. Stolici, da se Blaženica proglasi Sveticom. I neki međunarodni, a mnogi narodni euharistijski kongresi upraviše u tom smjeru molbe sv. Stolici. Sv. Stolica je odobrila uvod njezine kauze, i već je proces povoljno proveden u Bolonji. Sada spisi stoje pred Kongregacijom Obreda u Rimu, zajedno sa tri čuda, koja se traže za kanonizaciju, i pomnjivo se ispituju. Svi štovatelji euharistijskog Krista mole i očekuju veseli dan, u koji će ova žrtva Euharistije zasjati na obzorju čitave kat. Crkve. Kako javljaju, to nije daleko. Bit će to dan njezinog triumfa, ali još više triumfa euharistijskog Kralja. A nama svima će biti još jedan jači poticaj, gdje da na zemlji tražimo pravi božanski život i veselje.

Da pospješimo njezinu slavu, da naš narod upoznamo s ovom žrtvom Euharistije, da pridonesemo svoj kamičak raširenju štovanja Isusa u Euharistiji u našem narodu, a osobito da prvopričesnicima pokažemo ovim svijetlim primjerom, kako da se priprave na prvu

sv. Pričest i gdje da razvijaju svoj duhovni život do njegove punine, odlučismo se na izdanje ovog lijepog životopisa. Zato smo ga i ovako bogato opremili. Neka je prvopričesnicima posvećen! Srce ga je napisalo, srce ga daje, pa neka ga srce i primi!

ZAGREB, na Uskrs 1929.

O. Sibe dr. Budrović,
dominikanac.

ORDINARIATUS ARCHIDIOECESIS ZAGREBIENSIS.

Nrus. 2806.

Nihil obstat.

Dr. *Carolus Hren* m. pr.
censor.

Imprimatur.

Datum Zagrebiae, die 1. Maji 1929.

Dr. *Dominicus Premuš* m. pr.
Episcopus Auxiliarius, Vicarius Generalis.

SADRŽAJ

Strana

Belda 7

Imelda 17

Dominikanka 25

Žrtva ljubavi 43

Epilog 67